

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
Zerbuń

Gmina Jeziorany
Powiat Olsztyński
Województwo Warmińsko - Mazurskie

Zerbuń
Luty 2009

Spis treści:

I.	Wstęp.....	4
II.	Informacje ogólne o Gminie Jeziorany	6
1.	Charakterystyka sołectwa Zerbuń	7
1.1.	Rys historyczny	7
1.2.	Położenie	9
1.3.	Powierzchnia	9
1.4.	Klimat	9
1.5.	Geomorfologia i budowa geologiczna	10
1.6.	Gleby	10
1.7.	Lasy	11
1.8.	Wody powierzchniowe	11
2.	Sfera społeczna	12
2.1.	Ludność	12
2.2.	Instytucje	12
2.3.	Działalność kulturalna i sportowa	12
2.4.	Bezpieczeństwo publiczne	12
3.	Infrastruktura techniczna	13
3.1.	Zaopatrzenie w wodę	13
3.2.	Kanalizacja i oczyszczanie ścieków	13
3.3.	Gospodarka odpadami	14
3.4.	Energetyka	14

3.5. Telekomunikacja	14
3.6. Komunikacja	14
3.7. Sfera gospodarcza	15
3.8. Rolnictwo	15
III. Analiza SWOT wsi i sołectwa	16
IV. Wizja rozwoju sołectwa Zerbuń.....	17
V. Zadania planowane do wykonania w okresie 2008-2015.....	19
VI. Szacunkowy koszt realizacji zadań.....	21
VII. Podsumowanie.....	22

I Wstęp

- Sołectwo Zerbuń jest jednym z sołectw Gminy Jeziorany, liczącym 249 mieszkańców. Położone jest w odległości 9 km od Jezioran.
- Położenie wsi w atrakcyjnej okolicy – cisza, spokój i piękna zieleń otaczająca całe sołectwo.
- Mieszkańcy sołectwa chcą żyć w atrakcyjnej, ładnej i przyjaznej wsi. Poprawiając warunki swojego zamieszkania i rozwijając swoją wieś, chcą przy okazji zintegrować się wspólnie działając na jej rzecz.
- Trudno jest sfinansować wszystkie potrzebne mieszkańcom przedsięwzięcia, zatem jedną z dróg do poprawy jakości ich życia oraz tworzenia nowych źródeł utrzymania może być pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej. W związku z czym **mieszkańcy opracowali plan odnowy miejscowości**.
- **Plan odnowy miejscowości** ma też pobudzić mieszkańców do wspólnego działania na rzecz Zerbunia. Plan jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy znacznym udziale mieszkańców. Określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, działania które pomogą im rozwinąć problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane sobie przez nich cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania, przy założeniu także ich własnej aktywności oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Jeziorany. **Plan odnowy miejscowości** pozwolił także na uświadomienie sobie przez mieszkańców ich roli w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia.
- **Plan odnowy miejscowości** powstał w wyniku dyskusji na zebraniach wiejskich, po konsultacji Rady Sołeckiej z mieszkańcami
- Plan odnowy wsi ma być między innymi załącznikiem do projektów zgłaszanych w celu uzyskania **pomocy finansowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**. Plan odnowy wsi Zerbuń dotyczy kolejnego okresu programowania wymienionego wyżej. W okresie tym podejmowane będą określone – z uwagi na zaplanowane cele i priorytety rozwojowe – działania inwestycyjne, a także inne o charakterze szkoleniowym czy rekreacyjno – wypoczynkowym (Np. imprezy). Podjęcie się realizacji danego zadania poprzedzone

zostanie przygotowaniem niezbędnych opisów i uzasadnień realizacji zadania, opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i terminów realizacji. Tak przygotowane i określone zadania będą przyjmowane przez zebrania wiejskie i będą stanowić kolejne załączniki do planu.

- Opracowany *Plan odnowy miejscowości Zerbuń* wraz z opisem danego zadania, stanowić będzie nierozdzielny *załącznik składanego o dofinansowanie wniosku do różnych instytucji finansujących*.

II. Informacje ogólne o Gminie Jeziorany

Gmina Jeziorany położona jest w północno-wschodniej części kraju, w środkowej części Pojezierza Mazurskiego w dorzeczu Łyny, na szlaku Olsztyn – Lidzbark-Warmiński. Na obszarze gminy usytuowanych jest 8 jezior, z których wyjątkowo atrakcyjne jest jezioro Blanki oraz przylegające do granic gminy jezioro Luterskie. Miasto i okolice stanowią oazę na turystycznej mapie Polski. Szczególnie, że teren ten stanowi malowniczy krajobraz sfałdowanej przez ustępujący lodowiec ziemi, pełnej rozpadlin i wzgórz morenowych, dając panoramę pełną interesujących i zadziwiających widoków. Jak choćby ten z okolicy Radostowa, gdzie naturalne ukształtowanie terenu stworzyło niemal górską serpentynę szosy. Niebywałą

atrakcją jest rezerwat unikatowego ptactwa wodnego w Ustniku oraz zespół trzystuletnich cisów o obwodzie ok. 1,2 m rosnących w okolicach Kikit. Położony nad jeziorem Luterskim Ośrodek Wypoczynkowy ODKSW w Kikitach działa cały rok, dysponuje 262 miejscami w budynku całorocznym i w pawilonach letnich. Goście mogą skorzystać z bardzo dobrze zorganizowanej bazy sportowo – rekreacyjnej: kortu tenisowego, boisk do badmintonu, boisk do gry w siatkówkę, plaży, kąpieliska z pięknym mołem, przystani ze sprzętem wodnym, sauny, siłowni, rowerów turystycznych. Z myślą o dzieciach w Ośrodku wybudowano wspaniały plac zabaw z czarownym

zamkiem pośrodku. Ponadto bogactwo ryb w jeziorze stwarza istny raj dla wędkarzy.

Miłośników zabytków zachęcamy do zwiedzania pięknych kościołów. Szczególnie polecamy kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Tłokowie z XIV wieku o charakterze gotyckim, orientowanym, murowanym z cegły, salowy z zakrystią od północy i kruchtą od południa. Ołtarz główny, barokowy, wyłożony pochodzi z XVII w. posiadający bogatą dekorację akantową.

Na uwagę zasługuje również kościół św. Bartłomieja w Jezioranach wzniesiony w 1345 roku o halowej budowli, pięcioprzęsłowej z piętrową zakrystią. Wnętrze kościoła stanowi trójnawowa hala z późnogotyckim, bogatym sklepieniem gwiaździstym. Kościół między innymi wyposażony jest w niegdyś bogato zdobione płaskorzeźbami i rzeźbami organy pochodzące z XVI – XVII wieku.

1. Charakterystyka wsi i sołectwa Zerbuń

1.1. Rys historyczny

Wieś założył biskup Stryprock 10 lutego 1369 roku na prawie chełmińskim i nadał 32 włóki lasu za cztery służby konne czterem Prusom, braciom o imionach: Clawko, Herman, Heinko i Dyngon. Majątek ten stanowił jedno z ogniw łańcucha majątków służebnych, ciągnących się od jeziora Dadaj aż po Łężany. Biskup liczył na to, że rycerze ci zajmą się karczunkiem i skolonizowaniem przyznanego im obszaru. Stało się inaczej. Bracia sprzedali ten obszar mierniczemu biskupiemu Tyłowi, a ten z kolei odstąpił go około 1379 roku wójtowi biskupiemu Janowi Sorbomowi, bratu biskupa. Wówczas biskup dołączył do wspomnianego obszaru 34 włóki i 9 września 1379 roku ziemię tę nadał swemu bratu jako majątek chełmiński z obowiązkiem jednej służby konnej.

W 1515 roku biskup Fabian z Łężan zamienił z braćmi Olbrachtem i Janem dobra Małdyty, Łężany i Mikuły na 66 włók w Zerbuniu i przyłączył tę wieś do dóbr biskupich. W okresie wojny polsko-krzyżackiej z lat 1519-1521 majątek został w znacznym stopniu zniszczony. Dlatego też biskup Ferber

sprzedał go braciom Jakubowi, Mikołajowi, Ambrożemu i Hieronimowi Grotowskiem na prawie magdeburskim z obowiązkiem jednej służby konnej. Zerbuń nie był wsią parafialną, ale dawniej znajdował się tu kościół. Pierwsza wzmianka o nim pochodząca z 1480 roku stwierdza, że Jan Ekkert wyznaczony na proboszcza w Biesowie, otrzymał również opiekę nad kościołem w Zerbuniu. Nie wiadomo, kiedy kościół uległ zniszczeniu. W każdym razie stało się to przed 1512 rokiem. Świadczy o tym wzmianka, że biskup Łukasz Watzenrode (1489- 1512) zakazał mieszkańcom wsi oddać dzwon z kościoła, ponieważ spodziewał się jego odbudowy. W 1520 roku ziemia plebańska została nadana osobom prywatnym, należy więc przypuszczać, że odbudowy kościoła zaniechano.

W 1853 roku istniała we wsi szkoła, w której 59 dzieci uczyło się po polsku. Nauczycielem religii był Mateusz Gross. W 1935 roku szkoła miała trzy etaty nauczycielskie i 130 uczniów.

W 1783 roku Zerbuń, był wsią szlachecką, liczącą 39 domów. W 1820 roku było 194 mieszkańców, w 1848 roku -365 mieszkańców. Większość mieszkańców

stanowili

Polacy.

W 1939 roku we wsi mieszkało 650 osób, a obecnie - 249 .

Zerbuń, przez który biegła granica oddzielająca południową, polską Warmię od północnej, niemieckiej, był silnym ośrodkiem polskości. W okresie wyborów do sejmu Rzeszy 1890 roku kandydat ruchu polskiego, Franciszek Szczepański z Lamkowa, uzyskał tu 78 głosów, podczas gdy na kandydata niemieckiego padło jedynie 15. W dwudziestoleciu międzywojennym na terenie wsi działały polskie organizacje: Związek Polaków w Niemczech oraz Związek Towarzystw Młodzieży. Ta ostatnia organizacja liczyła w 1925 roku 11 członków, w 1926 - 20, a w 1929 - 30. Prezesem miejscowego koła był wówczas Bolz.

W święto Bożego Ciała, 6 czerwca 1996 roku odbyło się tu uroczyste poświęcenie cmentarza żołnierskiego z I wojny światowej. Jego porządkowanie trwało trzy lata, gdyż cmentarz ten po II wojnie światowej popadł w zapomnienie. Pieniądze na odnowienie cmentarza dał wojewoda, gmina Jeziorany, a także byli mieszkańcy gminy obecnie mieszkający w Niemczech. Jest to miejsce ostatniego spoczynku 351 Niemców i 302 Rosjan o czym zaświadcza duży krzyż. Cmentarz wojenny w Zerbuniu został założony w sierpniu 1914 roku po bitwie wojsk niemieckich z rosyjskimi na polach między Zerbuniem a Biesowem (zwycięzyli Niemcy).

1.2. Położenie:

Miejscowość Zerbuń położona jest na południowy – wschód od Jezioran, w odległości 5 km. Sąsiaduje z sołectwem Krokowo, Studzianka, Studnica i Lekity.

1.3. Powierzchnia:

Sołectwo Zerbuń zajmuje powierzchnię 1222,2086 ha

1.4. Klimat

Klimat gminy Jeziorany, podobnie jak klimat Polski, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Związane jest to z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Fluktuacje stanów pogody są nawet większe niż w pozostałych nizinnych regionach kraju, co związane jest z różnorodnością fizjograficzną podłoża: urozmaiconą rzeźbą, występowaniem kompleksów leśnych, obszarów podmokłych oraz bogatej sieci wód powierzchniowych. Mazurska dzielnica klimatyczna – do której należy gmina Jeziorany – jest najchłodniejsza w nizinnej części Polski, a związane jest to głównie z chłodnymi zimami i wiosnami. Warunki te kształtują bardzo krótki okres wegetacyjny, który dla Biskupca i Lidzbarka Warmińskiego (najbliższych miejscowości z posterunkami meteorologicznymi) wynosi średnio tylko około 191- 192 dni. Jest to wartość podobna jak dla Zakopanego. Dla porównania dla Szczecina i Wrocławia wynosi ona około 230 dni.

Średnie roczne temperatury wynoszą około + 6,4⁰C do + 6,6⁰C. Najzimniejszymi miesiącami są luty i styczeń. Średnie temperatury z wielolecia w tych miesiącach wynoszą od - 4,1⁰C do - 4,5⁰C. Najcieplejszym jest lipiec. Średnie temperatury z wielolecia w tym miesiącu wynoszą od 16,7⁰C do 17,1⁰C. Średnia liczba dni gorących (powyżej 25⁰C) wynosi 25 – 26.

Roczne sumy opadów wynoszą średnio około 610 – 624 mm. Największe są latem (w lipcu około 86 – 89 mm), a najmniejsze wczesną wiosną (marzec 26 – 29 mm). Dni z opadem jest średnio około 161 – 163 w roku. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio około 104 - 114 dni w roku.

Przeważają wiatry z kierunków: południowo – zachodniego (19-20%). Znaczny jest też udział wiatrów z kierunku zachodniego, z którego to kierunku wiatry wieją z częstością 15-16%. Z pozostałych kierunków wiatry wieją średnio około 1,5 – 2 razy rzadziej. Przeważają wiatry słabe i o średniej prędkości. Wiatry silne i porywiste występują najczęściej jesienią i zimą.

Najwięcej dni pochmurnych występuje późną jesienią (w grudniu), a najmniej późnym latem (we wrześniu). Zachmurzenie generalnie jest większe w okresie późnej jesieni i zimą, mniejsze w pozostałych porach roku. Na klimat lokalny ma wpływ rzeźba terenu.

Obniżenia terenowe przyczyniają się do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza, dużych wahań dobowych temperatury, mniejszych prędkości wiatrów, występowania przymrozków wczesną jesienią. Topoklimat terenów wyniesionych jest na ogół bardziej sprzyjający pobytowi ludzi. Cechą ujemną jest narażenie na działanie silnych wiatrów w kulminacjach pagórków.

Lokalne warunki klimatyczne sołectwa Zerbuń, tak jak dla całej Gminy Jeziorany ukształtowały się w wyniku oddziaływania takich czynników jak rzeźba terenu, obecność zwartych kompleksów leśnych, zbiorników wodnych. Zróżnicowanie warunków termicznych i wilgotnościowych zaznacza się najwyraźniej między obszarami obniżeń a wysoczyzną.

1.5. Geomorfologia i budowa geologiczna

Pod względem fizjograficznym sołectwo Zerbuń, jak i gmina Jeziorany należy do Pojezierza Olsztyńskiego. Charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu.

Gmina Jeziorany leży w strefie zasięgu lądolodu zlodowacenia północnopolskiego – jego fazy pomorskiej. Znajduje do odzwierciedlenie w zróżnicowaniu i świeżości form rzeźb terenu. Teren gminy charakteryzuje się krajobrazem młodoglacjalnym, pojeziernym – z licznymi jeziorami. W obszarze Gminy dominującą pozycję zajmuje wysoczyzna morenowa, głównie moreny dennej o rzeźbie falistej do pagórkowatej, zbudowana głównie z gliny zwałowej.

1.6. Gleby

Warunki glebowe dla produkcji rolnej są generalnie korzystne. Wskaźnik bonitacji jakości rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Jeziorany, jak i również w sołectwie Zerbuń jest bardzo wysoki, wyższy od średniej w województwie warmińsko – mazurskim. Także ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest bardzo wysoki.

Pod względem typologicznym obszar jest jednorodny. Występują gleby brunatne właściwe. Na obszarze gminy wśród gruntów ornych przeważają gleby IV klasy bonitacyjnej, zajmując połowę ich powierzchni. Około 43 % powierzchni gruntów ornych zajmują gleby klasy III (głównie klasy IIIb), które dominują w części środkowej gminy. Mały – kilkuprocentowy udział mają gleby lekkie, piaszczyste.

Gleby związane IIIa i IIIb należą do gruntów ornych dobrych i średnio dobrych i są objęte ochroną prawną. Na terenie gminy należą głównie do kompleksu pszennego dobrego. Są to gleby o dobrze wykształconym poziomie orno - próchnicznym, dobrej strukturalności, zasobne w składniki pokarmowe. Posiadają właściwe stosunki wodne i korzystne położenie w terenie. Wśród gleb związanych o składzie gatunkowym glin lekkich całkowitych występują gleby

wadliwe, położone niekorzystnie w terenie. Zajmują one zbocza i szczyty wzniesień. Narażone są na szybki spływ wód powierzchniowych i erozję. Niedobory wilgoci występują głównie w okresie wegetacyjnym. Wydajność tych gleb uzależniona jest od warunków pogodowych. Szczególnie w latach suchych wykazują dużą obniżkę plonów.

Gleby klas IVa i IVb należą do gruntów ornych średniej jakości, są lżejsze i mniej zróżnicowane pod względem gatunkowym. Wśród tej grupy gleb najlepsze to gleby o składzie granulo metrycznym piasków gliniastych mocnych zalegających na głębokości do 100 cm na glinie lekkiej. Są to gleby dość uniwersalne nadające się pod uprawę prawie wszystkich roślin.

Największe powierzchnie wśród tych gleb zajmują gleby wykształcone z piasków gliniastych lekkich podścielonych gliną lekką. Znaczny udział mają piaski gliniaste lekkie pościelone piaskiem słabo gliniastym. Są to gleby wrażliwe na susze, mniej zasobne w składniki pokarmowe i bardziej zakwaszone. Plonowanie tych gleb uzależnione jest od rozkładu odpadów atmosferycznych i sposobu gospodarowania. Gleby klas V i VI należą do gleb przepuszczalnych piaszczystych. Gleby V klasy są to gleby utworzone z piasków słabo gliniastych podścielonych piaskiem luźnym na głębokości około 1 m, ubogie w materię organiczną posiadające słabą zdolność zatrzymywania wody. Są okresowo lub stale za suche.

1.7. Lasy

Lasy i zadrzewienia na obszarze gminy zajmują powierzchnię 3,89 tys. ha. Lesistość wynosi 18,8 % (według stanu na 1998 r.), co stawia gminę w rzędzie małolesistych. Średnia lesistość w województwie warmińsko – mazurskim wynosi 30,2 %.

1.8. Wody powierzchniowe

Wody zajmują około 2,3 % powierzchni gminy. Elementami sieci hydrograficznej na terenie gminy są zarówno wody płynące (rzeki, strugi, rowy) jak i jeziora.

Obszar gminy znajduje się w dorzeczu Łyny, w zlewni czterech jej prawych dopływów: Wadąga, Kirsny, Symsarny i Pisy. Sieć hydrograficzna jest dość gęsta. Są to jednak na ogół górne (źródłowe) odcinki cieków o małych przepływach. Dotyczy to m.in. Kirsny, której źródła znajdują się na zachód od Studzianki oraz Pisy, której obszar źródłowy położony jest na północ od Radostowa.

Największą rzeką przepływającą przez teren gminy jest Symsarna, w której zlewni położone jest 2/3 gminy.

2. Sfera społeczna

2.1. Ludność

Liczba ludności sołectwa Zerbuń (na dzień 3 marca 2009 roku według danych Urzędu Miasta) – 249 mieszkańców, w tym 51 w wieku przedprodukcyjnym (od 0-17 lat), 164 w wieku produkcyjnym (od 18-65) i 34 w wieku poprodukcyjnym (od 66 lat i powyżej).

2.2. Instytucje:

We wsi brak jest poczty, ośrodka zdrowia. Dzieci do szkół gimnazjalnych dowożone są do oddalonych o 9 kilometrów Jezioran.

Na terenie wsi Zerbuń nie funkcjonuje samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej. Mieszkańcy objęci są opieką zdrowotną przez następujące zakłady:

- Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej "Medyceusz" ul. Kajki 20, 11-320 Jeziorany
- Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Frank-Med.” we Franknowie
- Punkt lekarski w Lamkowie

Na terenie gminy Jeziorany znajdują się 2 apteki, które obsługują wszystkie sołectwa i wsie na terenie gminy Jeziorany.

2.3. Działalność kulturalna i sportowa:

Na terenie wsi funkcjonuje świetlica wiejska jednak jest ona niewystarczająca dla potrzeb mieszkańców wsi. Brak jest natomiast boiska sportowego oraz miejsc spotkań mieszkańców w okresie letnim .

Z inicjatywy mieszkańców wytyczono trasę rowerową Zerbuń-Wipsowo- Czerwonka. W 2005 roku wieś zajęła I miejsce w konkursie na najładniejszą wieś Gminy Jeziorany.

2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Komisariat Policji w Jezioranach obejmuje swym zasięgiem obszar gminy Jeziorany. Przestępczość na terenie gminy Jeziorany nie odbiega w sposób znaczący od średniej dla całego powiatu olsztyńskiego.

Na terenie sołectwa brak jest jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

3. Infrastruktura techniczna

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Miasto Jeziorany zwodociągowane jest w ponad 90 %.

Wydajność istniejących ujęć wodnych jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb istniejących i perspektywicznych miasta.

Sieć wodociągowa winna być wyposażona w hydranty ppoż.

Stwierdzić należy, że możliwość ujmowania wód użytkowych na terenie miasta oraz budowa nowych odcinków sieci wodociągowej nie stanowi bariery rozwojowej dla miasta.

Na terenie gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wglębnych. Woda przeznaczana jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji. Na obszarze gminy zasoby warstw wodonośnych określa się jako dobre. Na terenie gminy poza Jezioranami występuje 10 podstawowych ujęć wodnych wraz ze stacjami uzdatniania wody (poprzez odżelaznianie) oraz wodociągami grupowymi które są we władaniu gminnym.

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca do zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Problemem podobnie jak przy każdej inwestycji infrastrukturalnej jest rozproszona zabudowa gospodarstw, co znacznie zwiększa koszty doprowadzenia wody.

3.2. Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Na terenie sołectwa Zerbuń jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. W planie są przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na terenie miasta i części Gminy Jeziorany istnieje zorganizowana gospodarka ściekowa. Główne kanały sanitarne i sieć kanalizacji sanitarnej zlokalizowane są praktycznie na terenie całego miasta.

Ścieki odprowadzane są grawitacyjnie oraz za pomocą przepompowni ścieków w kierunku istniejącej oczyszczalni ścieków w północnej części miasta.

Obecnie eksploatowana oczyszczalnia ścieków biologiczno-mechaniczna o przepustowości 400 m³/dobę, w chwili obecnej wykorzystywana jest przepustowość 340,0 m³/dobę. Docelowo planuje się rozbudowę oczyszczalni do przepustowości 1000 m³/dobę. Oczyszczalnia z punktem zlewnym ścieków sanitarnych dla miasta i gminy.

W miejscowości Jeziorany są obecnie realizowane dalsze odcinki sieci kanalizacji sanitarnej oraz wymieniane na nowe niektóre odcinki sieci.

Przepustowość i stan techniczny istniejących kolektorów sanitarnych jest wystarczająca do przejęcia większości ścieków z miasta.

Ścieki z północnej części miasta (z niewielkiej części budynków) odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych skąd są wywożone samochodami asenizacyjnymi do punktu zlewnego do miejskiej oczyszczalni ścieków.

3.3. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy brak obecnie urządzonego składowiska odpadów stałych. Odpady są wywożone do sąsiedniej gminy Bisztynek. Wszyscy mieszkańcy sołectwa mają podpisane umowy na wywóz nieczystości stałych z firmą prywatną prowadzącą działalność w tym zakresie.

3.4. Energetyka

W Gminie Jeziorany wszystkie gospodarstwa domowe korzystają z energii elektrycznej. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną sołectwo obsługuje Koncern Energetyczny Energa S.A.

3.5. Telekomunikacja

W Gminie Jeziorany działa jedna placówka pocztowo – telekomunikacyjna, która obsługuje wszystkie wsie i sołectwa na terenie gminy. Brak jest jednak Internetu.

3.6. Komunikacja

Drogi

Teren gminy Jeziorany obsługują drogi zaliczane do kategorii dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Ogólny stan dróg znajdujących się na terenie Sołectwa Zerbuń jest niezadowolający. Ich stan jakości w przeważającej części odbiega od warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne, w zakresie bezpieczeństwa użytkowania (szerokości jezdni, pobocza, brak chodników, odwodnienia itp. itd.)

Kolej

Sołectwo Zerbuń jak i cała Gmina Jeziorany pozbawiona jest bezpośredniej komunikacji kolejowej.

Przez teren gminy Jeziorany przebiega linia kolejowa nr 224 Czerwonka – Sagnity. Jest to linia znaczenia lokalnego, drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana .

Przewozy pasażerskie na tej linii są zawieszony, natomiast przewozy towarowe z uwagi na nierentowność linii są przez kolej proponowane do zawieszenia na odcinku Czerwonka – Lidzbark Warmiński.

Autobusy

Usługi komunikacji autobusowej na terenie sołectwa i Gminy świadczone są w znaczącej mierze przez sektor prywatny, z udziałem PKS Olsztyn.

3.7. Sfera gospodarcza

Większość mieszkańców sołectwa Zerbuń znajduje zatrudnienie w mieście. Jednym ze źródeł utrzymania mieszkańców gminy Jeziorany jest rolnictwo, w którym znalazło zatrudnienie około 40% ludności zawodowo czynnej. Jednak mała opłacalność produkcji rolnej sprawia, iż nie jest to jedyne źródło utrzymania ludności posiadającej gospodarstwa rolne. Bliskość miasta Olsztyna natomiast powoduje, iż mieszkańcy gminy korzystają z rynku pracy poza granicami administracyjnymi własnego obszaru.

Oprócz rolnictwa mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w pozarolniczych działach gospodarki narodowej.

3.8. Rolnictwo

Klasy gruntów użytkowanych przez osoby fizyczne w sołectwie Kiersztanowo przedstawiają się następująco:

Klasy bonifikacyjne gruntów ornych (ha)	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VI z	Razem
	-	-	0,1600	95,6411	223,5434	71,6115	85,7438	20,1785	-	4960,8783

Mieszkańcy Zerbunia dostrzegają potencjał rozwoju i integrowania życia społecznego na terenie wsi. Dotychczas, pomimo trudności życiowych prowadzili oni szereg działań na rzecz poprawy warunków życia.

Wspólna praca, wsparcie samorządu lokalnego, urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej instytucji działających na rzecz aktywizacji zawodowej i kształcenia zawodowego, a także promowanie dobrych praktyk działalności gospodarczej i inicjatyw społecznych na wsi z pewnością mogą poprawić jakość życia we wsi Zerbuń.

W dalszej części opracowania przeprowadzona została analiza SWOT Sołectwa, która powstała w wyniku dyskusji prowadzonej z Radą Sołecką i przedstawicielami lokalnej społeczności. Analiza wskazuje czynniki, które są przestrzegane przez mieszkańców sołectwa jako wpływające negatywnie i hamujące rozwój wsi, a także te w których upatruje się walorów i dalszych kierunków rozwoju Sołectwa.

III. Analiza SWOT Wsi i Sołectwa Zerbuń

1. Silne strony

- zwodociągowany cały teren sołectwa
- wyposażenie w pojemniki do segregacji odpadów
- korzystne warunki glebowe dla produkcji rolnej
- bliska odległość do Jezioran
- istniejąca baza oświatowa i sportowa w Jezioranach
- czyste powietrze
- sieć telefonów stacjonarnych
- brak uciążliwego przemysłu

2. Słabe strony

- słaba oferta usług turystycznych, niewykorzystane zasoby turystyczno-rekreacyjne
- niedostatek ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży
- niski stan zasobności gospodarstw domowych
- zła jakość techniczna i niewystarczająca ilość obiektów kulturalnych
- brak chodników
- niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców
- brak przemysłu i rynku pracy

- brak miejsc pracy
- słaba jakość dróg wiejskich
- wysoka stopa bezrobocia
- brak łączności internetowych
- brak kanalizacji
- brak internetu

3. Szanse

- doszkalać mieszkańców – szkolenia i kursy
- rozwój edukacji ekologicznej oraz rozwój agroturystyki
- rozbudzanie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy
- rozbudzenie więzi społecznych od najmłodszych lat
- wykorzystanie inwestorów zewnętrznych inwestujących w turystykę
- moda na turystykę wiejską i aktywną (rowerową, konną, narty biegowe i śladowe)
- fundusze pomocowe UE

4. Zagrożenia

- utrzymujące się bezrobocie – degradacja społeczeństwa
- brak środków finansowych
- migracja ludności do dużych miast
- bieda i apatia

IV. Wizja rozwoju sołectwa Zerbuń

PRIORYTET 1. – Ochrona walorów przyrodniczo - krajobrazowych i kulturowych

Cele:

1. Dbłość i renowacja kapliczek przydrożnych.
2. Organizacja festynów, kiermaszów, promujących tradycję i lokalną kulturę oraz warsztatów artystycznych i ekologicznych.

PRIORYTET 2. – Podnoszenie atrakcyjności infrastruktury społeczno – usługowej, kulturalnej i turystycznej

Cele:

1. Budowa placu zabaw.
2. Urządzenie i wyposażenie świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu.
3. Urządzenie i wyposażenie boiska wiejskiego.
4. Działania na rzecz poprawy warunków zamieszkania, oferty kulturalno – rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży, tworzenie infrastruktury do rozwoju turystyki:
 - Oferta rekreacyjna – trasy konne, rowerowe, trasy na narty biegówki szlak kulinarny
 - Oferta turystyczna – gospodarstwo agroturystyczne
 - Oferta „postojowa” dla przejezdnych – gastronomia.
5. Upiększanie wsi – w ramach tych działań zorganizować warsztaty artystyczne (rzeźba, wiklina, malarstwo), a dorobek pracy twórczej wzbogaci wieś, zwiększenie powierzchni zieleni we wsi. Postawić jednolite płoty (ogrodzenia)

PRIORYTET 3. – Społeczeństwo informacyjne, podnoszenie poziomu edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców, działania na rzecz zapobiegania bezrobociu

Cele:

1. Organizowanie szkoleń dla rolników, osób bezrobotnych na temat form samozatrudnienia
2. Założenie Internetu

PRIORYTET 4. – Modernizacja istniejącego systemu komunikacji drogowej

Cele:

1. Budowa i modernizacja dróg, chodników, placów, parkingów.
2. Modernizacja przystanku autobusowego PKS oraz zagospodarowanie terenu wokół przystanku.
3. Budowa kanalizacji dla wsi Zerbuń i kolonii.

Ogólnie miejscowość wyposażona jest dobrze w podstawową infrastrukturę. Posiada wodę i drogi główne.

Miejscowość jest zwodociągowana. Sołectwo Zerbuń nie posiada niestety kanalizacji sanitarnej. W miejscowościach tych zostaną zaproponowane przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Dobrze funkcjonuje gospodarka odpadami, miejscowość wyposażona jest w pojemniki o pojemności 1,1 m³ do segregacji odpadów (plastik, szkło, papier). Mieszkańcy sołectwa Zerbuń mają podpisane umowy na wywożenie nieczystości stałych i posesje wyposażone są w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych.

V. Zadania planowane do wykonania w okresie od 2008 do 2015 roku

Realizacja zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Zerbuń przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia jakości życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno – kulturowego oraz pobudzenia aktywności sportowo– rekreacyjnej. Ma służyć głównie integracji społeczności lokalnej i wzrostowi lokalnego patriotyzmu, rozwojowi organizacji społecznych, jak również zmniejszeniu problemów w sferze patologii społecznych.

1. Budowa i wyposażenie wraz z ogrodzeniem boiska wiejskiego

Odbiorcami planowanego zadania będzie społeczność lokalna, a w szczególności dzieci oraz młodzież. Boisko wiejskie będzie miejscem organizacji czasu wolnego. Ma również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi. Działanie ma na celu promocję prosportowych nawyków wśród mieszkańców wsi. Możliwość czynnego uprawiania sportu, na poziomie amatorskim, wpłynie aktywizująco na lokalną społeczność, przyczyniając się jednocześnie do poprawy stanu zdrowia.

2. Rozbudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej

Świetlica wiejska to miejsce integrujące mieszkańców, potrzebne dla różnych form wspólnych spotkań, festynów itp. W wyniku realizacji inwestycji mieszkańcy Zerbunia otrzymają nowy, większy obiekt, gdzie będą mieli możliwość korzystania z zajęć świetlicowych, gier, zabaw, imprez kulturalnych organizowanych przez przedstawicieli Zerbunia. Pozwoli to efektywniej spożytkować potencjał tkwiący w społeczności wioski. Dzięki świetlicy zaistnieje możliwość pokazania się na zewnątrz promując nie tylko Zerbuń, ale całą gminę.

3. Budowa placu zabaw dla dzieci

Zagospodarowanie terenu zabaw urządzeniami dostosowanymi do wieku i możliwości rozwojowych dziecka. W naturalny sposób stwarza dobre warunki dorosłym do sprawowania opieki nad bawiącym się dzieckiem. Niniejszy

projekt zakłada utworzenie Placu Zabaw i jest niezbędnym rozwinięciem powyższego projektu. Plac Zabaw jest pożądaną z punktu widzenia integracji społeczności lokalnej inwestycją, ponadto służyć ma podnoszeniu atrakcyjności turystycznej Zerbunia.

4. Postawienie wiat przystankowych dla dzieci czekających na autobus szkolny oraz dla oczekujących na autobus kursowy.

Umożliwi to stworzenie estetycznego oraz bezpiecznego miejsca dla dzieci oraz pasażerów oczekujących na autobusy.

5. Położenie chodnika we wsi Zerbuń.

Realizacja zadania wpłynie na poprawienie estetyki otoczenia, zwiększenie bezpieczeństwa pieszych oraz rowerzystów, a także dzieci, ułatwienie przemieszczania się mieszkańców i przejeżdżających przez tę miejscowość. Piesi użytkownicy drogi zmuszeni są do poruszania się niebezpiecznym poboczem. Chodnik w miejscowości jest potrzebny z uwagi na duży ruch pieszych, który poprzez budowę nowego ciągu komunikacyjnego zostanie uporządkowany.

6. Modernizacja drogi Zerbuń- Miejska Wieś

Realizacja zadania wpłynie przede wszystkim na poprawę estetyki miejscowości, podniesienie standardów życia na wsi, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Zerbunia.

7. Budowa kanalizacji dla Zerbunia i kolonii Zerbunia.

Brak kanalizacji stanowi duży problem miejscowości. Skanalizowanie wsi Zerbuń poprawi standard życia i pracy na wsi, a także zmniejszy się zanieczyszczenie gleby i wód gruntowych w bezpośrednim sąsiedztwie zamieszkania. Przewidywana inwestycja będzie miała za zadanie rozwiązanie problemu gospodarki wodno-ściekowej w sposób ograniczający do minimum jej uciążliwość dla wód powierzchniowych i podziemnych znajdujących się w obrębie oddziaływania zanieczyszczeń odprowadzanych z terenu gminy.

8. Położenie polbruku przy świetlicy wiejskiej

Wpłynie to przede wszystkim na poprawę wizerunku miejscowości, a także na jej estetykę.

9. Remont budynku dawnej remizy

Celem planowanego projektu jest remont generalny budynku wynikający z

obecnego stanu technicznego. Przedsięwzięcie to ma za zadanie wpłynąć na poprawę stanu techniczno-eksploatacyjnego. Budynek ten służy obecnie jako miejsce przechowywania wspólnego sprzętu mieszkańców wsi i wymaga gruntownej modernizacji.

VI. Szacunkowy koszt realizacji zadań

Lp.	Zadania	Szacunkowy koszt [zł]	Możliwe źródła finansowania
1.	Budowa i wyposażenie boiska wiejskiego	40.000,00	PROW 2007 - 2013, budżet gminy
2.	Rozbudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej	70.000,00	PROW 2007 - 2013, budżet gminy
3.	Budowa placu zabaw dla dzieci	30.000,00	PROW 2007 - 2013, budżet gminy
4.	Postawienie 2 wiat przystankowych	25.000,00	Budżet gminy, Rada Sołecka, mieszkańcy
5.	Położenie chodnika we wsi Zerbuń	40.000,00	PROW 2007-2013, EFRR (regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury), budżet gminy
6.	Remont drogi Zerbuń-Miejska Wieś	150.000,00	PROW 2007-2013, EFRR (regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury), budżet gminy
7.	Budowa kanalizacji Zerbunia i kolonii.	200.000,00	budżet gminy, w ramach pozyskiwanych środków
8.	Położenie polbruku przy świetlicy wiejskiej	40.000,00	PROW 2007-2013, EFRR (regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury), budżet gminy
9.	Remont budynku dawnej remizy	60.000,00	budżet gminy, w ramach pozyskiwanych środków

VII. Podsumowanie

Opracowany Planu Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu siedmiu lat realizację kilku zadań, które spowodują, że Zerbuń stanie się atrakcyjnym miejscem zamieszkania oraz wypoczynku. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Zerbun ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

Osiągnięcie wytyczonych w tym planie celów wymaga jednak pełnej mobilizacji i zaangażowania mieszkańców do podejmowania działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia.